

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

29 octobre 2004

PROPOSITION DE LOI

modifiant l'article 56 des lois coordonnées
du 16 mars 1968 sur la police de
la circulation routière

(déposée par MM. Olivier Chastel,
François Bellot et Mme Valérie De Bue)

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

29 oktober 2004

WETSVOORSTEL

tot wijziging van artikel 56 van de gecoördi-
neerde wetten van 16 maart 1968 betref-
fende de politie over het wegverkeer

(ingediend door de heren Olivier Chastel en
François Bellot en mevrouw Valérie De Bue)

RÉSUMÉ

Selon la Cour d'arbitrage, l'article 56, alinéa 2, 1°, des lois coordonnées du 16 mars 1968 sur la police de la circulation routière viole des articles 10 et 11 de la Constitution en ce qu'il autorise la prolongation du retrait de permis de conduire sans intervention d'un juge.

En accord avec la Cour d'arbitrage, les auteurs proposent de revenir à une période de retrait du permis de conduire de 15 jours dont la prolongation ne peut être prononcée que par un juge de police.

SAMENVATTING

Volgens het Arbitragehof houdt artikel 56, tweede lid, 1°, van de gecoördineerde wetten van 16 maart 1968 betreffende de politie over het wegverkeer een schending in van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet doordat het de verlenging van de intrekking van het rijbewijs zonder enig rechterlijk optreden toestaat.

In eenklank met het Arbitragehof stellen de indieners voor terug te keren naar de situatie waarbij het rijbewijs kan worden ingetrokken voor een periode van vijftien dagen, waarvan de verlenging alleen door een politierechter kan worden uitgesproken.

cdH : Centre démocrate Humaniste
CD&V : Christen-Democratisch en Vlaams
ECOLO : Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales
FN : Front National
MR : Mouvement Réformateur
N-VA : Nieuw - Vlaamse Alliantie
PS : Parti socialiste
sp.a - spirit : Socialistische Partij Anders -
VLAAMS BLOK : Vlaams Blok
VLD : Vlaamse Liberalen en Democraten

Abréviations dans la numérotation des publications :

DOC 51 0000/000 : Document parlementaire de la 51e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif
QRVA : Questions et Réponses écrites
CRIV : Version Provisoire du Compte Rendu intégral (couverture verte)
CRABV : Compte Rendu Analytique (couverture bleue)
CRIV : Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes)
 (PLEN: couverture blanche; COM: couverture saumon)
PLEN : Séance plénière
COM : Réunion de commission

Afkorting en bij de nummering van de publicaties :

DOC 51 0000/000 : Parlementair document van de 51e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer
QRVA : Schriftelijke Vragen en Antwoorden
CRIV : Voorlopige versie van het Integraal Verslag (groene kaft)
CRABV : Beknopt Verslag (blauwe kaft)
CRIV : Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen)
 (PLEN: witte kaft; COM: zalmkleurige kaft)
PLEN : Plenum
COM : Commissievergadering

Publications officielles éditées par la Chambre des représentants

Commandes :
Place de la Nation 2
1008 Bruxelles
Tél. : 02/ 549 81 60
Fax : 02/549 82 74
www.laChambre.be
e-mail : publications@laChambre.be

Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers

Bestellingen :
Natieplein 2
1008 Brussel
Tel. : 02/ 549 81 60
Fax : 02/549 82 74
www.deKamer.be
e-mail : publicaties@deKamer.be

DÉVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

La Cour d'arbitrage, par un arrêt du 22 septembre 2004, a répondu à une question préjudicielle concernant l'article 56, alinéa 2, 1°, des lois relatives à la police de la circulation routière, coordonnées par l'arrêté royal du 16 mars 1968. Elle a considéré que cet article violait les articles 10 et 11 de la Constitution en tant qu'il n'est pas prévu d'intervention d'un juge ou de recours effectif auprès d'un juge en ce qui concerne une décision de prolongation de la mesure de retrait immédiat du permis de conduire pour une deuxième ou troisième période de 15 jours.¹

La décision de retrait du permis de conduire lors de la constatation de certaines infractions de roulage – imprégnation alcoolique, délit de fuite, infractions graves, etc. – relève du pouvoir discrétionnaire du ministère public. Aucun recours n'est prévu pour ce qui devrait se limiter à une mesure de sûreté et qui, dans la réalité, constitue une sanction avant jugement. En portant la période de retrait de 15 jours à un mois, la loi du 7 février 2003 portant diverses dispositions en matière de sécurité routière² n'a fait que rendre encore plus discriminatoire cette décision unilatérale et sans appel du parquet. Il convient de rappeler que la déchéance minimale du droit de conduire que peut prononcer un juge est de huit jours, soit la moitié du retrait «administratif» qui s'appliquait avant la loi de février 2003.

La position de la Cour d'arbitrage appelle une réaction législative qui, compte tenu des enjeux de sécurité routière, ne peut se faire attendre. C'est pourquoi les auteurs proposent de revenir à une période de retrait du permis de conduire de 15 jours dont la prolongation ne peut être prononcée que par un juge de police.

Olivier CHASTEL (MR)
François BELLOT (MR)
Valérie DE BUE (MR)

¹ Cour d'arbitrage, arrêt n°156/2004.

² *Moniteur belge*, 25 février 2003

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Bij arrest van 22 september 2004 heeft het Arbitragehof een antwoord geformuleerd op een prejudiciële vraag over artikel 56, tweede lid, 1°, van de wetten betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij koninklijk besluit van 16 maart 1968. Het Hof oordeelde dat dit artikel een schending inhoudt van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet doordat «niet is voorzien in een optreden van of een effectief beroep bij een rechter met betrekking tot de beslissing waarbij de maatregel van onmiddellijke intrekking van het rijbewijs wordt verlengd met een tweede en een derde termijn van vijftien dagen»¹.

De beslissing waarbij het rijbewijs wordt ingetrokken naar aanleiding van de vaststelling van bepaalde verkeersovertredingen (rijden onder invloed van alcohol, vluchtmisdrijf, zware overtredingen enzovoort) ressorteert onder de discretionaire bevoegdheid van het openbaar ministerie. Er werd in geen enkele beroepsmogelijkheid voorzien voor wat beperkt zou moeten blijven tot een veiligheidsmaatregel, maar *de facto* neerkomt op het opleggen van een straf nog vóór enig vonnis is gewezen. Bij de wet van 7 februari 2003² werd de maximumduur van de intrekking van het rijbewijs van 15 dagen naar 1 maand opgetrokken, waardoor die eenzijdig genomen beslissing van het parket waartegen geen beroep mogelijk is, tot een nog grotere ongelijke behandeling leidt. Er zij immers op gewezen dat de minimumduur waarvoor de rechter een rijbewijs vervallen kan verklaren acht dagen bedraagt, wat dus neerkomt op de helft van de vóór de wet van februari 2003 vigerende periode waarin een rijbewijs «administratief» kan worden ingetrokken.

Het door het Arbitragehof geformuleerde standpunt vraagt om een reactie op wetgevend vlak die, gelet op de verkeersveiligheid die hierbij op het spel staat, niet lang mag uitblijven. Daarom stellen de indieners de terugkeer voor naar de situatie waarbij het rijbewijs voor een periode 15 dagen kan worden ingetrokken en waarbij die periode alleen door een politierechter kan worden verlengd.

¹ Arbitragehof, arrest nr. 156/2004

² Wet van 7 februari 2003 houdende verschillende bepalingen inzake verkeersveiligheid (*Belgisch Staatsblad* van 25 februari 2003)

PROPOSITION DE LOI

Article 1er

La présente loi règle une matière visée à l'article 78 de la Constitution.

Art. 2

L'article 56, alinéa 2, 1°, des lois relatives à la police de la circulation routière, coordonnées par l'arrêté royal du 16 mars 1968, est remplacé par le texte suivant:

«1° après quinze jours, à moins que le tribunal de police n'ait, à la requête du ministère public, prorogé ce délai pour une nouvelle période d'un mois maximum;».

7 octobre 2004

Olivier CHASTEL (MR)
François BELLOT (MR)
Valérie DE BUE (MR)

WETSVOORSTEL

Artikel 1

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet.

Art. 2

Artikel 56, tweede lid, 1°, van de wetten betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij koninklijk besluit van 16 maart 1968, wordt vervangen als volgt:

«1° na 15 dagen, tenzij de politierechtbank die termijn, op verzoek van het openbaar ministerie, met een nieuwe periode van ten hoogste één maand heeft verlengd;».

7 oktober 2004

ANNEXE

BIJLAGE

TEXTE DE BASE

Loi relative à la police de la circulation routière

Art. 56

Le permis de conduire ou le document qui en tient lieu peut être restitué par le ministère public qui en a ordonné le retrait, soit d'office, soit à la requête du titulaire.

Il est obligatoirement restitué:

1° après 15 jours, à moins que l'autorité qui a ordonné le retrait ne proroge ce délai pour une nouvelle période de 15 jours, l'intéressé ou son conseil étant à sa demande préalablement entendu; cette décision peut être renouvelée une fois;

2° lorsque le juge ne prononce pas la déchéance du droit de conduire;

3° lorsque le titulaire d'un permis de conduire étranger, qui ne répond pas aux conditions fixées par le Roi pour pouvoir obtenir un permis de conduire belge, quitte le territoire.

TEXTE DE BASE ADAPTE A LA PROPOSITION

Loi relative à la police de la circulation routière

Art. 56

Le permis de conduire ou le document qui en tient lieu peut être restitué par le ministère public qui en a ordonné le retrait, soit d'office, soit à la requête du titulaire.

Il est obligatoirement restitué:

1° *après quinze jours, à moins que le tribunal de police n'ait, à la requête du ministère public, prorogé ce délai pour une nouvelle période d'un mois maximum;*

2° lorsque le juge ne prononce pas la déchéance du droit de conduire;

3° lorsque le titulaire d'un permis de conduire étranger, qui ne répond pas aux conditions fixées par le Roi pour pouvoir obtenir un permis de conduire belge, quitte le territoire.

BASISTEKST**Wet betreffende de politie over het wegverkeer****Art. 56**

Het rijbewijs of het als zodanig geldend bewijs mag door het openbaar ministerie dat de intrekking ervan heeft bevolen, hetzij ambtshalve, hetzij op verzoek van de houder, teruggegeven worden.

Het moet worden teruggegeven:

1° na 15 dagen, tenzij de overheid die de intrekking heeft bevolen, deze termijn met een nieuwe periode van 15 dagen verlengt na de betrokkene of zijn raadsman, op zijn verzoek, voorafgaandelijk te hebben gehoord; deze beslissing kan eenmaal hernieuwd worden;

2° indien de rechter geen verval van het recht tot sturen uitspreekt;

3° indien de houder van een buitenlands rijbewijs die niet voldoet aan de door de Koning bepaalde voorwaarden om een Belgisch rijbewijs te kunnen verkrijgen, het grondgebied verlaat.

BASISTEKST AANGEPAST AAN HET VOORSTEL**Wet betreffende de politie over het wegverkeer****Art. 56**

Het rijbewijs of het als zodanig geldend bewijs mag door het openbaar ministerie dat de intrekking ervan heeft bevolen, hetzij ambtshalve, hetzij op verzoek van de houder, teruggegeven worden.

Het moet worden teruggegeven:

1° na 15 dagen, tenzij de politierechtbank die termijn, op verzoek van het openbaar ministerie, met een nieuwe periode van ten hoogste één maand heeft verlengt;

2° indien de rechter geen verval van het recht tot sturen uitspreekt;

3° indien de houder van een buitenlands rijbewijs die niet voldoet aan de door de Koning bepaalde voorwaarden om een Belgisch rijbewijs te kunnen verkrijgen, het grondgebied verlaat.